टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

सत्र – २

विषय : माहिती तंत्रज्ञानाचे ग्रंथालयातील उपयोजन (BL-31-225)

दिनांक : ०९/१२/२०२३ **गुण : १००** **वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००**

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)

१. सर्वात शक्तिशाली संगणक ------ आहे.
अ)मायक्रो संगणक ब)मेनफ्रेम संगणक
क) सुपर संगणक ड) मिनी संगणक

२. बारकोड वाचण्याकरिता ------ ची आवश्यकता असते.
अ) स्कॅनर ब) प्रिंटर
क) आरएफआयडी ड) वरीलपैकी नाही

३. ------ यांना स्वतःची वेगळी ओळख असते.
अ) पुस्तके ब) माहिती
क) दस्तऐवज ड) वरीलपैकी नाही

४. ------ ग्रंथालय म्हणजे अंकीय स्वरूपात साठवून ठेवलेली माहिती.
अ) अंकीय ब) आभासी
क) अ आणि ब दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही

५. पूर्वीच्या काळात हिशोब करण्यासाठी ------ चा वापर केला जात असे.
अ) कॅलक्युलेटर ब) ॲबॅकस
क) लॉगटेबल ड) वरीलपैकी नाही

६. ------ याला अर्थ आहे.
अ) माहिती ब) डेटा
क) ज्ञान ड) वरीलपैकी नाही

७. मायक्रो संगणकाला ------ असेही म्हणतात.
अ) होस्ट संगणक ब) पर्सनल संगणक
क) स्मॉल संगणक ड) वरीलपैकी नाही

८. रो हा सेल चा कोणता भाग आहे?
अ) उभा ब) आडवा
क) अ आणि ब दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही

९. ग्रंथालय प्रणाली मध्ये ------ भाग असतात.
अ) ८ ब) ४
क) २ ड) ६

१०. आरएफआयडी टॅग्स ------ प्रकारचे असतात.
अ) ३ ब) ४
क) २ ड) ५

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)

१. संगणक स्मृती बद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
२. आरएफआयडी बद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
३. संगणकाचे प्रकार विशद करा.

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)

१. संगणकाच्या पिढ्यांबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
२. डेटा, माहिती आणि ज्ञान ही संकल्पना स्पष्ट करा.

३. संगणकाचा इतिहास या बद्दल सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) **(२०)**

१. ग्रंथालय संगणकीकरणाचे फायदे
२. माहिती संचयिका
३. ग्रंथालय नेटवर्कची आवश्यकता

English Translation

Information Technology in Library it's application (BL-31-225)

Q. 1 Choose the correct option **(10)**

1. Most powerful computer is the _____
   a) Micro computer b) Main frame computer
   c) Supercomputer d) Mini computer
2. _____is required to read a barcode.
   a) Scanner b) Printer
   c) RFID d) None of the above
3. _____has its own identity.
   a) Books b) Information
   c) Document d) None of the above
4. _____library means information stored in digital form.
   a) Digital b) Virtual
   c) Both A and B d)None of the above
5. _____was used for calculations in olden days.
   a) Calculator b) Abacus
   c) Logtable d) None of the above
6. _____has meaning.
   a) Information b) Data
   c) Knowledge d) None of the above
7. Micro computer is also known as _____
   a) Host computer b) Personal computer
   c) Small computer d) None of the above
8. Row is which part of a cell ?
   a) Standing b) Horizontal
   c) Both A and B d) None of the above
9. There are _____ parts in library software.
   a) 8 b) 4
   c) 2 d) 6
10. RFID tages are of _____ types.
   a) 3 b) 4
   c) 2 d) 5

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) **(30)**

1. Explain the concept of computer memory in detail.
2. Write in detail about RFID.
3. Explain the types of computers.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) **(40)**

1. Write in detail about Generation of computers.
2. Explain data, information and knowledge.
3. Write in detail about history of computers.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) **(20)**

1. Benefits of library computerisation
2. Database
3. Importance of library network

_____